

ГИ ДЪО МОПАСАН ДВАДЕСЕТ И ПЕТТЕ ФРАНКА НА ИГУМЕНКАТА

Превод от френски: Борислав Надински, —

chitanka.info

Наистина чичо Павий беше много смешен с дългите си крака на паяк, с малкото си тяло, дългите си ръце и заострената си глава с перчем червени коси на върха на темето.

Приличаше на палячо, простодушен селски палячо, роден, за да прави шеги, да разсмива, да играе роли, прости роли, тъй като беше селски син и сам той беше селянин и едва знаеше да чете. Ах, да, добрият бог го беше създал, за да забавлява другите, горските хора от селото, които нямат театри и веселия; и той добросъвестно ги забавляваше. В кафенето му плащаха поръчките, за да го задържат, и той пиеше смело, засмян и шеговит, като закачаше всички, без да ядосва никого, а наоколо му се превиваха от смях.

Беше толкова смешен, че дори момичетата не можеха да устоят, макар че беше грозен — толкова се смееха. Той ги повличаше, шегувайки се, зад някоя стена, в някой трап или обор, после ги гъделичкаше и ги натискаше с такива комични движения, че те се хващаха за корема, отблъсквайки го. Тогава той отскачаше, преструваше се, че иска да се беси и те се превиваха от смях, със сълзи на очи; той избираше момента и ги поваляше толкова навреме, че всички отстъпваха, дори и тези, които го бяха обуздали. Забавна история!

Впрочем към края на юни той постъпи по време на жетвата у чифликчията Льо Аризо близо до Рувий. Три седмици весели жетварите, мъже и жени, с шегите си през деня, както и през нощта. През деня го виждаха в полето всред пожънатите класове със стара сламена шапка на главата, покриваща червеникавия му перчем, да събира с дългите си слаби ръце и да свързва на снопи жълтото жито; после се спираше, за да направи някое смешно движение, което разсмиваше полските работници, които не го изпускаха из око. През нощта се вмъкваше като пълзящо животно в сламата на хамбарите, където спяха жените, и ръцете му ровеха, предизвикваха крясъци, всяваха смут. Изпъждаха го с удари на дървените обувки и той бягаше на четири крака, подобен на фантастична маймуна всред общия изблик на веселие.

Последния ден, когато колата на жетварите, обкичена с панделки и с гайдарски свирни, изпълнена с викове и песни, с радост и пиянство се движеше по големия бял път, водена от бавния ход на шест сиви, прошарени с бяло коне, карани от младеж в блуза с кокарда на каскета

— Павий танцуваше всред изкаляните жени танц на пиян сатир, което правеше малките сополанчета покрай чифлиците да стоят със зяпнала уста, а селяните да гледат изумени чудноватата му фигура.

Изведнъж, пристигайки до оградата на чифлика на Льо Ариво, той скочи, вдигайки ръце, но за нещастие, падайки, се натъкна на ръба на дългата кола, праметна се, падна върху колелото и отскочи на пътя.

Другарите му се притекоха. Той не помръдваше, с едно затворено око и другото отворено, блед от страх, прострял големите си ръце и крака в праха.

Когато пипнаха десния му крак, той започна да вика, а когато се опитаха да го изправят, се сгромоляса.

— Страхувам се, че едната му лапа е счупена — каза някой.

Наистина единият му крак беше счупен.

Чифликчията Льо Ариво накара да го проснат на една маса и един конник изтича до Рувий, за да потърси лекар, който пристигна след един час.

Чифликчията беше много щедър и каза, че той ще плати лечението му в болницата.

Лекарят взе Павий в колата си и го закара в една стая, боядисана с вар, където наместиха счупените му кости.

Щом разбра, че няма да умре от това и че ще се грижат за него, ще го лекуват, ще го глезят и хранят, че няма да прави нищо, ще лежи на гръб между две завивки, Павий бе обзет от буйна радост и започна да се смее с тих и продължителен смях, като показваше развалените си зъби.

Щом някоя сестра се приближеше до леглото му, той ѝ правеше гримаси на задоволство, намигаше с око, извиваше устата си, мърдаше дългия си нос, който можеше да движи според желанието си. Съседите му от спалнята, колкото и да бяха болни, не можеха да не се смеят и сестрата-игуменка идваше често до леглото му, за да се позабавлява четвърт час. Той измисляше за нея най-комичните смешки, още неизвестни шеги. Тъй като носеше в себе си зародиша на всички комедиантства, се представяше за набожен, за да ѝ се нрави, говореше за бога със сериозния вид на човек, който знае кога не трябва да се шегува.

Един ден си науми да ѝ пее песни. Тя беше очарована и започна да идва по-често; после, за да оползотвори гласа му, донесе книга с

религиозни песни. Тогава сядаше в леглото си, защото беше започнал да се размърдва, и тананикаше с фалцет хвалебствия към всевишния, Дева Мария и светия дух, докато дебелината добра сестра, права при нозете му, отмерваше такта с пръст, давайки му тон. Щом започна да ходи, игуменката му предложи да остане известно време още, за да пее службите в параклиса, като помага при литургията, и въобще да изпълнява работата на клисар. Той прие. И цял месец го виждаха, облечен в бяла одежда, накуцвайки, да тананика отговорите и псалмите, като кривеше толкова смешно главата си, че броят на вярващите се увеличи и всички отбягваха енорийската черква, за да слушат вечернята в болницата.

Но тъй като всичко свършва на този свят, трябваше да го освободят, когато оздравя напълно. Игуменката, за да му благодари, му подари двадесет и пет франка.

Щом се озова на улицата с парите в джоба, Павий се запита какво ще прави. Да се завърне ли в село? Разбира се, не преди да пийне чашка, нещо, което отдавна не му се беше случвало, и той влезе в едно кафене. В града идваше не повече от един-два пъти през годината и в съзнанието му беше останало особено от едно от тези посещения смътен и опияняващ спомен за голям гуляй.

И така, той поиска чаша ракия, която глътна на един дъх, за да си смаже гърлото, после си поръча втора, за да й усети вкуса.

Щом силната и парлива ракия накваси небцето и езика му, събуждайки след дългия пост по-живо любимото и желано усещане на алкохола, който гали, боде, ароматизира и гори устата, той разбра, че ще изпие бутилката и попита веднага колко струва, за да спести от консумацията на дребно. Оцениха му я три франка, които той плати веднага; после започна да се напива спокойно.

При това не пиеше безредно, желаейки да запази съзнанието си свежо за други удоволствия. Впрочем щом почувствува, че му се завива свят, той стана и си отиде с колеблива крачка, с бутилка под мишницата, търсейки публичен дом.

Намери го не без мъка, след като попита един колар, който не го знаеше, един раздавач, който го осведоми зле, един хлебопекар, който започна да го ругае, наричайки го дърта свиня, и най-сетне един военен, който любезно го заведе дотам, като го убеждаваше да избере „Царицата“.

Макар че беше едва обед, Павий влезе в това място на удоволствията, където го посрещна прислужницата, която искаше да го изгони. Но той я разсмя с гримаса, показа три франка, обикновената цена за специалните поръчки в заведението, и я последва с мъка по една твърде мрачна стълба, която водеше на първия етаж.

Когато влезе в стаята, поиска да дойде „Царицата“ и я зачака, отпивайки нова глътка направо от бутилката.

Вратата се отвори, една мома влезе. Тя беше едра, тлъста, червендалеста, огромна. Изгледа пияницата, сгромолясан върху стола, със сигурен поглед — поглед на познавач, и му каза:

— Не те ли е срам в този час?

Той избъбри:

— За какво, принцесо?

— Ами да обезпокояваш една дама, преди още да е изяла дори супата си.

Той искаше да се пошегува.

— Няма час за юнаците.

— Няма час и за пияниците, дърто магаре.

Павий се ядоса.

— Първо не съм магаре, а след това не съм пиян.

— Не си пиян ли?

— Не, не съм пиян.

— Не си пиян ли? Та ти не можеш дори да стоиш прав!

Тя го гледаше с бесния гняв на жена, на която пречат да обядва с другарките си.

Той се изправи.

— Но, но аз ще изтанцувам една полка.

И за да покаже своята устойчивост, той се качи на стола, завъртя се и скочи върху леглото, където големите му кални обувки лепнаха две огромни петна.

— Ах! Мръсник — извика момата и нахвърляйки се върху него, тя му удари един юмрук в корема, такъв юмрук, че Павий загуби равновесие, падна при краката на кушетката, преметна се, падна на скрина, повличайки със себе си легена и каната за вода, после се сгромоляса на земята, крещейки.

Шумът бе толкова силен и виковете му така остри, че цялата къща се притече: съдържателят, съдържателката, прислугата и

персоналът.

Най-напред съдържателят се опита да го вдигне, но щом го изправяше, селянинът загубваше отново равновесие, после започваше да крещи, че кракът му бил счупен — другият, здравият, здравият!

Това беше истина. Изтичаха да потърсят лекар. Случи се точно същият, който бе лекувал Павий у чифликчията Льо Ариво.

— Как, пак вие ли сте? — каза той.

— Да, господине.

— Какво ви е?

— Счупиха ми също и другия, господин докторе.

— Кой направи това, приятелю?

— Ами една женска.

Всички слушаха — момите по пеньоари, със спуснати коси, с още мазни от прекъснатия обед уста, съдържателната — ядосана, съдържателят — неспокоен.

— Това ще има неприятни последици — каза лекарят. — Знаете, че общината ви гледа с лошо око. Трябва да направите така, че да не се говори по този въпрос.

— Какво да правим? — попита съдържателят.

— Най-добре ще бъде да изпратите този човек в болницата, откъдето излиза, и да платите за лечението му.

Съдържателят отговори:

— Предпочитам много повече това, отколкото да имам неприятности.

И така, след половин час Павий се завърна пиян и стенец в спалнята, от която беше излязъл един час по-рано.

Игуменката повдигна ръце опечалена, защото го обичаше, и усмихната, защото не ѝ беше неприятно да го види отново.

— Е добре, драги мой, какво ви е?

— Другият крак е счупен, госпожо добра сестро.

— Ах, пак ли се качихте върху кола със слама, стари шегобиецо?

А Павий, смутен и потаен, промълви:

— Не, не... този път не... този път не... не... не... Грешката не е моя, един сламеник е причината.

Тя не можа да изтръгне други обяснения и никога не узна, че това падане се дължеше на нейните двадесет и пет франка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.